Prepp
Your Personal Exams Guide

Language Code : **06**

FSC-26-II

प्रश्न-पत्र-II / PAPER-II

गुजराती भाषा परिशिष्ट

Gujarati Language Supplement

भाग-IV & V / PART-IV & V

मुख्य परीक्षा पुस्तिका संख्या / Main Test Booklet No.

इस पुस्तिका में **16** मुद्रित पृष्ठ हैं।
This booklet contains **16** Printed pages.

मुख्य परीक्षा पुस्तिका कोड / Main Test Booklet Code
J

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए।
Do not open this Test Booklet until you are asked to do so.
इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 15 व 16) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें।
Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 15 & 16) of this Test Booklet.

गुजराती में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें। / FOR INSTRUCTIONS IN GUJARATI SEE PAGE 2 OF THIS BOOKLET.

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो **या** तो भाग IV (भाषा I) **या** भाग V (भाषा II) **गुजराती** भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन **दोनों नहीं**।
2. परीक्षार्थी भाग I एवं भाग II **या** III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से।
3. अंग्रेज़ी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं। भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं।
4. इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं OMR उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए **केवल काले/नीले बॉल पॉइंट पेन** का प्रयोग करें।
5. इस भाषा पुस्तिका का **संकेत** है **J**। यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, OMR उत्तर पत्र के **पृष्ठ-2** एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है। अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ।
6. इस परीक्षा पुस्तिका में **दो** भाग IV और V हैं, जिनमें **60** वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
   भाग-IV : भाषा-I (गुजराती) (प्र. 91 से प्र. 120)
   भाग-V : भाषा-II (गुजराती) (प्र. 121 से प्र. 150)
7. भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं। इस परीक्षा पुस्तिका में केवल गुजराती भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं। **यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) गुजराती के अलावा है तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए। जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए।**
8. **परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा-I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो।**
9. रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें।
10. सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें। अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें। उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है।

INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES

1. This booklet is a supplement to the Main Test Booklet for those candidates who wish to answer **EITHER** Part IV (Language I) **OR** Part V (Language II) in **GUJARATI** language, but **NOT BOTH**.
2. Candidates are required to answer Part I and Part II **OR** III from the Main Test Booklet and Parts IV and V from the languages chosen by them.
3. Questions on English and Hindi languages for Part IV and Part V have been given in the Main Test Booklet. Language Supplements can be asked for separately.
4. Use **Black/Blue Ball Point Pen only** for writing particulars on this page/ marking responses in the OMR Answer Sheet.
5. The CODE for this Language Booklet is **J**. Make sure that the CODE printed on **Side-2** of the OMR Answer Sheet and on your Main Test Booklet is the same as that on this Language Supplement Test Booklet. In case of discrepancy, the candidate should immediately report the matter to the Invigilator for replacement of the Language Supplement Test Booklet.
6. This Test Booklet has **two** Parts, IV and V, consisting of **60** Objective Type Questions, each carrying 1 mark :
   Part-IV : Language-I (Gujarati) (Q. 91 to Q. 120)
   Part-V : Language-II (Gujarati) (Q. 121 to Q. 150)
7. Part-IV contains 30 questions for Language-I and Part-V contains 30 questions for Language-II. In this Test Booklet, only questions pertaining to Gujarati language have been given. **In case the language/s you have opted for as Language-I and/or Language-II is a Language other than Gujarati, please ask for a Test Booklet that contains questions on that language. The language being answered must tally with the languages opted for in your Application Form.**
8. **Candidates are required to attempt questions in Part-V (Language-II) in a language other than the one chosen as Language-I (in Part-IV) from the list of languages.**
9. Rough work should be done only in the space provided in the Test Booklet for the same.
10. The answers are to be recorded on the OMR Answer Sheet only. Mark your responses carefully. No whitener is allowed for changing answers.

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) : ____________________
Name of the Candidate (in Capitals) :
अनुक्रमांक : (अंकों में) / Roll Number : in figures ____________________
: शब्दों में / in words ____________________
परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) : ____________________
Centre of Examination (in Capitals) :
परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : ____________________ निरीक्षक के हस्ताक्षर : ____________________
Candidate's Signature : Invigilator's Signature :
Facsimile Signature Stamp of
Centre Superintendent : ____________________

Prepp
Your Personal Exams Guide

Language Code : **06**

આ પુસ્તિકામાં **16** પાનાં છે.

FSC-26-II

પેપર-II

ગુજરાતી ભાષા પરિશિષ્ટ

ભાગ IV & V

પરીક્ષા પુસ્તિકા સંકેત

J

આ પરીક્ષા પુસ્તિકા સૂચના ન મળે ત્યાં સુધી ખોલવી નહીં.

આ પરીક્ષા પુસ્તિકાના પાછળના આવરણમાં (15 & 16) આપેલા નિર્દેશોને ધ્યાનથી વાંચો.

પરીક્ષાર્થિઓ માટે દિશાનિર્દેશ :

1. આ પુસ્તિકા મુખ્ય પરીક્ષા પુસ્તિકાનું એક પરિશિષ્ટ છે, પરીક્ષાર્થી માટે જે ભાગ IV (ભાષા I) **અથવા** ભાગ V (ભાષા II) ગુજરાતી ભાષામાં આપવા ચાહે છે, પણ બન્ને નહિ ફક્ત **એકજ**.
2. પરીક્ષાર્થી ભાગ I અને ભાગ II **અથવા** III ના ઉત્તર મુખ્ય પરીક્ષા પુસ્તિકામાં આપે અને ભાગ IV અને V ના ઉત્તર તેમને ચયન કરેલ ભાષામાં આપે.
3. અંગ્રેજી અને હિન્દી ભાષાના પ્રશ્નો મુખ્ય પરીક્ષા પુસ્તિકાના ભાગ IV અને ભાગ V ના અન્તર્ગત આપેલા છે. ભાષા પરિશિષ્ટોને તમે અલગથી માગી શકો છો.
4. આ પૃષ્ઠ પર લખવા અને પ્રિન્ટ અંકિત કરવા માટે **માત્ર બ્લેક/બ્લૂ બૉલ પોઈંટ પેનનો** જ પ્રયોગ કરી શકે છે.
5. આ ભાષા પુસ્તિકાનો સંકેત (code) છે **J**. આ વાતની ખાતરી કરી લેવી કે ભાષા પરિશિષ્ટ પુસ્તિકાનો સંકેત, OMR ઉત્તર પત્રના **પૃષ્ઠ – 2** અને મુખ્ય પરીક્ષા પુસ્તિકા પર છાપેલા સંકેતથી મેળ થાય છે કે નહિ. જો તે જુદો હોય તો પરીક્ષાર્થી બીજી ભાષા પરિશિષ્ટ પરીક્ષા પુસ્તિકા લેવા માટે નિરીક્ષકને તરત જ જણાવે.
6. આ પુસ્તિકામાં બે ભાગ IV અને V છે. જેમાં કુલ **60** વસ્તુનિષ્ઠ પ્રશ્નો છે જે પ્રત્યેક 1 ગુણ ધરાવે છે.
   ભાગ-**IV** : ભાષા-**I** (ગુજરાતી) *(પ્ર. 91 થી પ્ર. 120)*
   ભાગ-**V** : ભાષા-**II** (ગુજરાતી) *(પ્ર. 121 થી પ્ર. 150)*
7. ભાગ-**IV** માં ભાષા-I માટે 30 પ્રશ્ન અને ભાગ-V માં ભાષા-II માટે 30 પ્રશ્નો આપેલા છે. આ પરીક્ષા પુસ્તિકામાં માત્ર ગુજરાતી ભાષા સંબંધિત પ્રશ્નો આપેલા છે. **જો ભાષા-I અને/અથવા-II માં તમારી ચયન કરેલ ભાષા ગુજરાતી સિવાયની છે તો આપે ગુજરાતી ભાષા વાળી પુસ્તિકા માંગી લેવી. જે ભાષાઓના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપ આપી રહ્યા છો તે આવેદન પત્રમાં ચયન કરેલ ભાષાથી અવશ્ય મેળ ખાવી જોઈએ.**
8. **પરીક્ષાર્થી ભાગ-V(ભાષા-II) માટે ભાષા સૂચિમાંથી એવી ભાષાનું ચયન કરે જે તેમના દ્વારા ભાષા-I (ભાગ IV) માં ચયન કરેલી ભાષાથી જુદી હોય.**
9. રફ કાર્ય પરીક્ષા પુસ્તિકામાં આપેલ ખાલી જગ્યામાં જ કરો.
10. બધા ઉત્તર માત્ર ઓ.એમ.આર. (OMR) ઉત્તર પત્ર પર જ અંકિત કરવા. પોતાના ઉત્તર ધ્યાનપૂર્વક અંકિત કરવા. ઉત્તર બદલવા માટે શ્વેત રંજક (whitener) નો પ્રયોગ નિષિદ્ધ છે.

પરીક્ષાર્થીનું નામ (મોટા અક્ષરોમાં): ______________________

અનુક્રમાંક : અંકોમાં : ______________________

: શબ્દોમાં : ______________________

પરીક્ષા કેંદ્ર (મોટા અક્ષરોમાં): ______________________

પરીક્ષાર્થી દસ્તખત : ______________ નિરીક્ષક દસ્તખત : ______________

Facsimile signature stamp of
Centre Superintendent ______________________

Prepp
Your Personal Exams Guide

ભાગ-IV (પ્ર. 91 થી 120) ફક્ત ગુજરાતી **ભાષા-I** નો વિકલ્પ પસંદ કરનારે જ લખવા.

Candidates should attempt the questions from **Part-IV (Q.No. 91-120)**, if they have opted **GUJARATI** as **Language-I** only.

→

Prepp
Your Personal Exams Guide

PART-IV
LANGUAGE-I
GUJARATI

સૂચના : ભાગ-IV (પ્ર. 91 થી 120) ફક્ત ગુજરાતી ભાષા-I નો વિકલ્પ પસંદ કરનારે જ લખવા.

નીચે આપેલો ફકરો વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી આપો (91 - 99)

જિંદગીમાં નિજાનંદનો તબક્કો એટલે શૈશવ. પ્રત્યેક વ્યક્તિ શિશુ અવસ્થામાં ખૂબ નિખાલસ હોય છે. ઉંમર વધતી જાય તેમતેમ એક અર્થમાં દુર્ગુણોનો વધારો થતો રહે છે. આ ઉતારચઢાવ દેખાય પણ છે પરંતુ તે તો જરૂરિયાત મુજબ બદલી શકાય તેવું માનીએ છીએ. બાળપણમાં આવી કોઈ પળોજણ હોતી નથી તેથી બાળપણ જીવનનો 'શ્રેષ્ઠ સમય' હોવાનું સૌએ સ્વીકાર્યું છે. મારું ધોરણ-૧ થી ૪નું શિક્ષણ વડોદરામાં આવેલ સરકારી શાળા જે 'સરકાર વાડા શાળા' તરીકે ઓળખાતી ત્યાંથી પ્રાપ્ત થયું. શાળા વડોદરાના હૃદય સમાન વિસ્તારમાં આવેલ માંડવીથી ખૂબ નજીક હતી. આ હોલમાં ચાર કે છ વર્ગો એક સાથે શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરતા. એક વર્ગમાં આંક બોલાતા હોય તો, બીજા વર્ગમાં શિક્ષક બરાડા પાડીને કક્કો શીખવે તેવો માહોલ હતો. આ રીતે 'ઘોંઘાટ' અમારા જીવનનો અંતરંગ ભાગ બની ગયો. જેથી અમે નાના હતા ત્યારે 'મોટા અવાજે' બોલીએ તો જ બીજા સાંભળે તેવી છાપ ઘર કરી ગઈ. ઘરમાં વાત કરતા હોઈએ કે પોળમાં રમતા હોઈએ ત્યારે બૂમો પાડવાની ટેવ પડી ગઈ. મોટા થયા ત્યાર બાદ સમજાયું કે નાના જૂથમાં હોઈએ ત્યારે નીચા અવાજે બોલવાનું. આ કુટેવ દૂર કરતાં વર્ષો લાગી ગયાં. આજે પણ શાળામાં બાલમંદિર વિભાગના અને પ્રાથમિક વિભાગના શિક્ષકોને મોટા અવાજે બોલતા સાંભળું ત્યારે અચૂક મારો અનુભવ વહેંચું છું. ખાસ કરીને પરદેશમાં આ કુટેવની સૌ નોંધ લે છે. આપણે ટ્રેન કે બસમાં પ્રવાસ કરતા હોઈએ ત્યારે કેટલાક પ્રવાસીઓની આ કુટેવ આપણને પરેશાન કરે છે. આપણે કંટાળી કે થાકી જઈએ તેટલા મોટા અવાજે તેઓ બોલે છે. કેટલાક લોકો ઘરમાં ખૂબ મોટા અવાજે બોલતા હોવાથી પાડોશીઓને પણ તેનો લાભ મળે છે ! ટીવી કે મ્યુઝીક સિસ્ટમનો અવાજ પણ ખૂબ મોટો રાખે છે, જેથી પાડોશીને પણ જાણેઅજાણે તે ત્રાસ વેઠવો પડે છે.

91. 'અંદર રહેલું' શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.
(1) અંદરોઅંદર (2) પૂરંદર (3) પરસ્પર (4) અંતર્ગત

92. જીવનમાં નિજાનંદનો તબક્કો ક્યો છે ?
(1) ઘડપણ (2) બાળપણ (3) યુવાવસ્થા (4) પ્રૌઢાવસ્થા

93. લેખકના મનમાં કઈ વાત બરાબર બેસી ગયેલી ?
(1) ભણવું ન જોઈએ (2) મોટા અવાજે બોલવું જોઈએ
(3) મોટા અવાજે બોલવું જોઈએ નહીં. (4) ભણ્યા વિના ઉદ્ધાર નથી.

94. 'પળોજણ ન હોવી' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો.
(1) ચિંતા ન હોવી (2) પળોટાવું ન પડે (3) મનદુઃખ થવું (4) દુઃખ ન થવું

95. 'કક્કો ઘૂંટવો' એટલે શું ?
(1) પાકું કરવું (2) રટણ કરવું (3) ચિંતન કરવું (4) મનન કરવું

96. 'ઘોંઘાટ' શબ્દનો સમાનાર્થી શોધો.
(1) બડબડાટ (2) દેકારો (3) ગુફ્તગૂ (4) સંવાદ

97. વધતી ઉંમરે શેમાં વધારો થાય છે ?

(1) સારા ગુણો (2) નબળાઈ (3) સલુકાઈ (4) દુર્ગુણો

98. ‘કુટેવ’ શબ્દનો વિરોધી શોધો.

(1) દુર્ભાવ (2) સદ્‌ભાવ (3) સુટેવ (4) મનોભાવ

99. બાળપણ જીવનમાં સર્વશ્રેષ્ઠ શા માટે છે?

(1) ભાર વિનાનું (2) ચિંતાવિહીન (3) રમતિયાળ (4) રમમાણ સ્થિતિ

નીચેનું કાવ્ય વાંચી પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. (પ્ર. 100 - 105)

પછી તો પ્હાડોએ નિજ પર લીધાં ઓઢી જલદો
અને ઢંકાયાં સૌ શિખર, ખીણ, ઉત્તુંગ તરુઓ
તળાવો યે ડૂબ્યાં અતલ તલમાં આવરણનાં
હવે આજુબાજુ, અધસ-ઊરધે એકરૂપ સૌ;
મને ના દેખાતો હું, ન સ્વજન ઊભાં સમીપ તે;
અવાજોમાં આછા પરિચિત લહું સર્વ ગતિને
સદેહે સ્વર્લોકે વિચરું ચરણે ધારી ક્ષિતિને !
સૂણું આહા ! વાદ્યધ્વનિ વહત ધીમા અનિલમાં
મૃદંગોના ઘેરા પ્રતિધ્વનિ શું વાતાવરણમાં !
હું રંગદ્વારે છું સ્થિત ભવનના વાસવ તણા !
ઝીણી, ફોરેફોરે નૂપુર ઘૂઘરીઓ બજી રહી;
જરા ઝબકારો – શી નયન નચવી ઉર્વશી રહી !

100. ‘નયન’ શબ્દનો સંધિ વિગ્રહ કરો.

(1) નૌ+અન (2) ને+અન (3) નવ+અન (4) નો+અન્ન

101. કોણે બધાંને પોતાનામાં ડૂબાડી દીધાં ?

(1) ધુમ્મસે (2) વાદળોએ (3) પાણીએ (4) વરસાદે

102. ‘શિખર’ શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધો.

(1) ટોચ (2) પહાડ (3) તળાવ (4) તળેટી

103. પછી પહાડોએ શું ઓઢી લીધું ?

(1) શિખર (2) જરદો (3) વાદળો (4) પછેડી

104. ઝીણી ઝરમરમાં શેનો અવાજ સંભળાય છે ?

(1) મોરલી (2) નગારા (3) ઝાંઝર (4) મંજીરા

105. ‘પરિચિત’ શબ્દનો સમાનાર્થી શોધો.

(1) ઓળખીતું (2) અજાણ્યું (3) સ્વજન (4) પરજન

106. નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ સંસ્થાગત લેખનમાં થતો નથી ?
(1) શોકસંદેશ (2) વ્યાવસાયિક પત્ર
(3) જીવનવિગતો (CV) (4) સમીક્ષાઓ

107. ભાષાસંપ્રાપ્તિ અને ભાષાશિક્ષણમાં જન્મજાત કે સાહજિક પૂર્વધારણા કોને કહેવાય ?
(1) બધી ભાષાઓને એનું વ્યાકરણ હોય છે અને બધાં બાળકો એને પોતાની રીતે શીખે છે એ વિચારનો છેદ ઉડાડે છે.
(2) એમાં એમ માની લેવાયું છે કે તમામ લોકો શારીરિક (ભૌતિક) વ્યાયામ અને કંડિશનીંગ થકી ભાષાઓ શીખી શકે છે.
(3) આ પૂર્વધારણામાં એમ માની લેવાયું છે કે બધા જ લોકોને જન્મજાત ભાષાજ્ઞાન હોય છે.
(4) આ પૂર્વધારણામાં માની લેવાયું છે કે ભાષા ટેવવશ શીખાય છે.

108. 'સામગ્રીકેન્દ્રી ભાષા ઈનપુટ' એટલે શું ?
(1) ભાષાનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો એના પર કેન્દ્રીત ભાષા ઈનપુટ
(2) ઈનપુટ (ઓરણ) અને એની પ્રક્રિયાઓનું પ્રસ્તુતિકરણ
(3) માહિતીકેન્દ્રી ભાષા ઈનપુટ
(4) શબ્દભંડોળ, ઉચ્ચાર, વ્યાકરણ વગેરે

109. શબ્દો અને શબ્દજૂથો ભાષાશિક્ષણના બુનિયાદી સ્તરે ભણાવવા જોઈએ એવી ભલામણ ભાષાશિક્ષણના ક્યા અભિગમમાં કરવામાં આવી છે ?
(1) કાર્યઆધારિત ભાષાશિક્ષણ
(2) સંવાદાત્મક/પ્રત્યાયનકેન્દ્રી અભિગમ
(3) લેક્સીકલ અભિગમ
(4) વ્યાકરણ અનુવાદ પદ્ધતિ

110. નીચેનામાંથી ક્યો શાળાઓમાં બહુભાષિતાનો ઉદ્દેશ નથી ?
(1) શાળાઓમાં ભણવા-ભણાવવા માટે વિદ્યાર્થીઓની ભાષાનો ઉપયોગ
(2) યથાસંભવ માતૃભાષાનો માધ્યમ તરીકે ઉપયોગ કરવો અને માતૃભાષા શીખવી
(3) ત્રિભાષા ફોર્મ્યુલા અંતર્ગત હિન્દી, અંગ્રેજી અને માતૃભાષા શીખવી
(4) બાળકોનું શાળેય શિક્ષણ એમની માતૃભાષામાં થાય અને ઉત્તરોત્તર વધુ ભાષાઓ (ઓછામાં ઓછી બે) ઉમેરાતી જાય

111. વાણી એક પાઠનો સામાન્ય આલોચનાખ્યાલ મેળવવા માટે એક લેખ વાંચી રહી છે. આ વાંચનને શું કહેવાય ?
(1) ઇન્ટરફેસિંગ (2) સ્કેનિંગ (3) સ્કીમીંગ (4) વિવેચનાત્મક વાંચન

112. શાળા આધારિત આકલનના સમર્થનમાં કોઈ બે યોગ્ય તારણો પસંદ કરો.
(a) એનાથી વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો બંનેની આત્મનિર્ભરતા વધે છે.
(b) એનાથી શાળાને પોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણેની યોજના બનાવવાનો અવકાશ મળે છે.
(c) એનાથી પરીક્ષા બોર્ડની સત્તા છીનવાઈ જાય છે.
(d) મૂલ્યાંકનની યોજનામાં વિદ્યાર્થીનો સક્રિય ભાગીદાર તરીકે એમાં સમાવેશ થતો નથી.
(1) (a) અને (b) (2) (b) અને (c) (3) (c) અને (d) (4) (d) અને (a)

113. કઈ શિક્ષણ વિચારણા નીચેની બાબતની ભલામણ કરે છે ?
વાસ્તવિક જીવન જેવું વાતાવરણ અથવા કેસ આધારિત શિક્ષણનો ઉપયોગ પૂર્વનિર્ધારિત શિક્ષણપદ્ધતિને બદલે કરવામાં આવે તે જરૂરી છે ?
(1) દેશીવાદ (2) સંરચનાવાદ (3) ધ્વનિભાષાવાદ (4) બોધાત્મકવાદ

Prepp
Your Personal Exams Guide

114. રાહુલ નામના છઠ્ઠા ધોરણના વિદ્યાર્થીને નવા વ્યાકરણ નિયમો ભણતી વખતે યાદ આવ્યું કે આ તો પોતે પહેલા શીખેલો છે. આ પ્રક્રિયામાં નીચેનામાંથી કઈ પદ્ધતિ ઉભરી આવે છે?

(1) હ્યુરિસ્ટિક પદ્ધતિ
(2) બોધાત્મક પદ્ધતિ
(3) મેટાકોગ્નિટિવ પદ્ધતિ
(4) કોગ્નિટિવ અને મેટાકોગ્નિટિવ પદ્ધતિ

115. સાતમા ધોરણની એક શિક્ષિકા સાત વાક્યોનો એક ટૂંકો પાઠ વાંચે છે અને વિદ્યાર્થીઓને આ પાઠ ધ્યાનથી સાંભળીને તેનું પુનઃલેખન કરવાની સૂચના આપે છે અને કહે છે કે આ પાઠ યથાવત લખવાનો નથી પણ અસલ પાઠની નજીક હોય એ રીતે લખવો. આ પદ્ધતિનું નામ જણાવો.

(1) સ્કીમા સર્જન
(2) ઉર્ધ્વમૂલ પદ્ધતિ (ટોપ ડાઉન)
(3) બોટમ અપ પદ્ધતિ
(4) ગદ્યખંડ શ્રુતલેખન

116. શૈક્ષણિક નિષ્પાદનના હેતુઓ સંદર્ભે ક્યુ વિધાન/વિધાનો **સાચાં** છે?

(a) સામગ્રીકેન્દ્રી શિક્ષણને બદલે સક્ષમતાકેન્દ્રી શિક્ષણને પ્રાધાન્ય આપવું
(b) ભાષાના સર્જનાત્મક ઉપયોગ માટે વિદ્યાર્થીઓને ભાષાપ્રભુત્વ મેળવવા અંગે સક્ષમ બનાવવા
(c) સામગ્રીમાં નિપુણતા પ્રાપ્ત કરીને એનો પછીથી ઉપયોગ કરવો
(d) ચોક્કસ હેતુઓ માટે ભાષાનો ઉપયોગ કરવા અંગે વિદ્યાર્થીઓને સક્ષમ બનાવવા

(1) ફક્ત (c) જ સાચું છે
(2) (b) અને (c) બંને સાચાં છે
(3) (d) અને (c) બંને સાચાં છે
(4) (a) અને (d) બંને સાચાં છે

117. વ્યાકરણશિક્ષણ સંદર્ભે 'પ્રક્રિયાત્મક જ્ઞાન'ને નીચેનામાંથી ક્યા વિધાનમાં યોગ્ય રીતે વર્ણવાયું છે?

(1) ફોર્મ (પ્રકાર) વિશેની જાણકારી
(2) વ્યાકરણ ફોર્મ (પ્રકાર)ની જાણકારી અને ઉપયોગ
(3) વ્યાકરણના નિયમો જાણીને એનો પછીથી ઉપયોગ કરવો
(4) વ્યાકરણના પુસ્તકમાંથી વ્યાકરણના પ્રકાર (ફોર્મ)ની ઉપયોગીતા

118. સરકારી હાઈસ્કૂલની અંગ્રેજીની શિક્ષિકા ઉષા રાની પોતાના વિદ્યાર્થીઓને રોજિંદા ઉપયોગ માટે અંગ્રેજીમાં બોલવા માટે પ્રોત્સાહિત કરે છે એ માટે વિદ્યાર્થીઓને ફોર્મ્યુલેઈક યુસેજ ભણાવે છે. તેણી પોતાના વિદ્યાર્થીઓમાં શું વિકસાવવા માંગે છે?

(1) પ્રત્યાયન કૌશલ્ય
(2) આંતરવૈયક્તિક કૌશલ્ય
(3) બોધાત્મક અકાદમિક ભાષાપ્રભુત્વ
(4) બુનિયાદી આંતરવૈયક્તિક પ્રત્યાયન કૌશલ્ય

119. સાતમા ધોરણની એક શિક્ષિકા પોતાના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા કરવામાં આવતી ભૂલોની એક ચોક્કસ પેટર્ન (ભાત) એકત્ર કરે છે અને મહિનામાં એકવાર વિદ્યાર્થીઓ સાથે એની ચર્ચા કરે છે. કોણે કઈ ભૂલ કરી એ બાબત તેણી જાહેર કરતી નથી. તેણી વિદ્યાર્થીઓને એમની ભૂલો પર ધ્યાન રાખવા માટે જણાવે છે. આ પ્રેક્ટિસને શું કહેવાય ?

(1) વ્યાકરણ સાથે જોડાણ અને અભ્યાસ
(2) વ્યાકરણ શિક્ષણ
(3) પ્રતિપોષણ (ફિડબેક) આપવું
(4) ક્ષતિ વિશ્લેષણ

120. જેને જોઈને કે સાંભળીને ઓળખી શકાય એવા શબ્દોને શું કહેવાય?

(1) લેક્સીક
(2) ઉત્પાદક શબ્દભંડોળ
(3) સ્વીકૃતિપરક શબ્દભંડોળ
(4) રસપ્રદ શબ્દભંડોળ

Prepp
Your Personal Exams Guide

ભાગ-V (પ્ર. 121 થી 150) ફક્ત ગુજરાતી **ભાષા-II** નો વિકલ્પ પસંદ કરનારે જ લખવા.

Candidates should attempt the questions from **Part-V (Q.No. 121-150)**, if they have opted **GUJARATI** as **Language-II** only.

Prepp
Your Personal Exams Guide

PART-V
LANGUAGE-II
GUJARATI

સૂચના : ભાગ-V (પ્ર. 121 થી 150) ફક્ત ગુજરાતી ભાષા-II નો વિકલ્પ પસંદ કરનારે જ લખવા.

નીચે આપેલો ફકરો વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી આપો (121 થી 128)

એક ઘરડાની કેટલીક ફરિયાદ: ''તમે નોંધ્યું છે કે દાદરો કેટલો ઊંચો થઈ ગયો છે અને એનાં પગથિયાં કેટલાં બધાં લિસ્સાં થઈ ગયાં છે ? આપણે જે શેરીમાં વરસોથી રહીએ છીએ તે શેરી કેટલી લાંબી થઈ ગઈ છે? આજના જુવાનિયાઓ પણ કેવા અવિવેકી થઈ ગયા છે. એ લોકો મારી સાથે વાત કરે છે ત્યારે બહુ ધીમે બોલે છે. હું એમને મોટેથી બોલવાની સલાહ આપું છું તોય એ લોકો મનમાની જ કરે છે. શું એમને એમ છે કે હું ફફડતા હોઠ વાંચવાની કળામાં પાવરધો છું ? હું ગઈ કાલે બગીચાના બેન્ચ પર બેઠેલી મહિલા પાસે ગયો. મેં એને મારી કેટલીય ઓળખાણ આપી, પણ એ મને ઓળખી શકી નહીં. કદાચ એ મને ઓળખવા તૈયાર જ નહોતી. આજે હું અરીસા સામે ઊભો હતો ત્યારે મને સમજાયું, હવે જૂના સમયમાં મળતા એવા અરીસા મળતા નથી, ક્વૉલિટી બગડી ગઈ છે...'' ઘડપણનું બયાન : ''જે સમયે તમને ડિસ્કાઉન્ટની જરૂર હતી ત્યારે તમારે ફૂલ પેમેન્ટ કરવું પડતું હતું, હવે તમને દરેક જગ્યાએ ડિસ્કાઉન્ટ પર ડિસ્કાઉન્ટ મળે છે ત્યારે તમારે એ ચીજો કે એ સેવાઓની જરૂર રહી નથી. તમને વિમાનમાં મુસાફરી કરવી હતી ત્યારે એનું ભાડું પરવડતું નહોતું. હવે તમને એમાં ડિસ્કાઉન્ટ મળે છે ત્યારે તમારે પ્રવાસ કરવાની જરૂર રહી નથી...તમારો ઘરડો પતિ કે તમારી ઘરડી પત્ની એને પોતાને જે યાદ રહ્યું નથી એવું બધું તમને યાદ કરવાનું કહ્યા કરે છે. ત્યારે માણસે વિચારવું રહ્યું કે જીવનને ક્યા તબક્કે કઈ બાબતમાં સામેલ કરવું. જીવનના દરેક પડાવે એકેએક ક્ષણને કેવી રીતે જીવવી તે માણસે પોતે નક્કી કરવાનું છે. જીવનમાં તડકી છાંયડી તો આવવાની જ.

121. 'પરવડવું' શબ્દનો અર્થ આપો.

(1) મળવું (2) પડવું (3) પોસાવું (4) કૂદવું

122. વૃદ્ધને યુવાનો કેવા લાગે છે ?

(1) વિવેકશીલ (2) ઉછાંછળાં (3) વિવેકવિહીન (4) સમજુ

123. વૃદ્ધની ફરિયાદમાં ક્ષતિ ક્યા પક્ષે છે ?

(1) સામેવાળાના પક્ષે (2) પોતાને પક્ષે (3) બન્ને પક્ષે (4) એકેય પક્ષે નહીં

124. 'મનમાની જ કરે છે' વાક્યમાં કઈ ભાષાકીય વિશેષતા છે ?

(1) મનમોજી (2) નિપાત (3) કપાત (4) અનુપાત

125. વૃદ્ધાવસ્થામાં સ્મૃતિ કેવી થઈ જાય છે?

(1) સબળ (2) તેજ (3) નિર્બળ (4) યથાવત

Prepp
Your Personal Exams Guide

126. 'મનમાની કરવી' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો.

(1) બીજાનું માનવું (2) બીજાનું માત્ર સાંભળવું
(3) બીજાનું માનવું નહીં (4) પોતાની મરજી મુજબ વર્તવું

127. 'જીવનમાં તડકી છાંયડી આવવી' કહેવતનો અર્થ શોધો.

(1) રાત-દિવસ (2) સુખ દુઃખ આવવાં
(3) જીવનની વાસ્તવિકતા (4) સવાર-સાંજ

128. 'હવે જૂના સમયમાં મળતાં એવા અરીસા મળતા નથી' વિધાનમાં ક્યો ભાવ રહેલો છે?

(1) હવે પોતે સારા દેખાતા નથી (2) જૂનાપણાનો
(3) નવીનતાનો (4) જીર્ણતાનો

નીચે આપેલો ફકરો વાંચી આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી આપો. (129 - 135)

બાળકની કુટુંબમાં નિર્ણય લેવાની શક્તિ કુંઠિત કરવામાં આવે છે, તો શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ તે પ્રક્રિયાઓમાં વધારો કરે છે. બાળકોની ઉત્કંઠા અને જ્ઞાનપિપાસાને સંવર્ધિત કરવાને બદલે શિક્ષકો/અધ્યાપકો જે વિદ્યાર્થી તાસ દરમ્યાન પ્રશ્નો પૂછે તેને તોફાની ગણે છે. શાળામાં આવતો શિક્ષાર્થી કાંઈક પ્રાપ્ત કરવાની આશા અને ઉમંગ સાથે પ્રવેશ લે છે, પરંતુ આપણી શિક્ષણવ્યવસ્થા તેને સહેજ પણ તક પૂરી પાડતી નથી. ખરેખર પ્રશ્નો પૂછી પોતાના જ્ઞાનમાં વધારો કરવાની જવાબદારી વિદ્યાર્થીની છે. તેને બદલે આપણા શિક્ષકો જ વિદ્યાર્થીઓને મૌખિક કે લેખિત પ્રશ્નો પૂછે છે. વર્ષોથી ચવાઈ ગયેલા અને વારંવાર પૂછાયેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપણા વિદ્યાર્થીઓએ આપવાના હોવાથી તે પણ અગાઉનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રોમાં પૂછાયેલા પ્રશ્નોનો ગંભીરતાપૂર્વક અને કાળજીથી અભ્યાસ કરીને પરીક્ષામાં ઉત્તર આપી ઉત્તમ ગુણ પ્રાપ્ત કરી સર્વોત્તમ શિખર સર કર્યાનો ઓડકાર પ્રાપ્ત કરી સંસારસાગરમાં ઝંપલાવે છે. નેતૃત્વશક્તિનો વિકાસ બાળપણથી કરાવવાની જવાબદારી શાળાની છે. નાની ઉંમરથી તે જાતે પોતાના નિર્ણયો લે તેમ શીખવવું જરૂરી છે. એક શાળાએ તેના સ્થાપનાકાળથી આ મહત્ત્વના મુદ્દાને કેન્દ્રમાં રાખી શિક્ષણકાર્યની શરૂઆત કરી છે. છેલ્લા ૨૦ વર્ષથી શાળાના તમામ કાર્યક્રમોનું સુપેરે સંચાલન વિદ્યાર્થીઓ નિભાવે છે. સંચાલન દરમ્યાન ઊભા થતા તત્કાલીન પ્રશ્નોના તે ઉકેલ લાવે છે. પ્રત્યેક વર્ષે ધો. ૧૧માં પ્રવેશ પામેલ શાળાના અને નવા આવેલ વિદ્યાર્થીનો એક રાત્રિરોકાણની 'સાંનિધ્ય શિબિર' કરવામાં આવે છે. આ શિબિરમાં આવેલ વક્તાઓને તેમના પ્રવચન બાદ વિદ્યાર્થીઓ સાથે મુક્ત રીતે હળવામળવા દેવામાં આવે છે. શિક્ષકોને અને મહેમાનોને પૂછાતા પ્રશ્નો ઉપરથી વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલી જિજ્ઞાસાવૃત્તિનો ખ્યાલ આવે છે. તેમના મનમાં ચાલતા તુમુલ ઝંઝાવાત બહાર લાવવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે ત્યારે ખબર પડે છે કે વિદ્યાર્થી જીવનમાં ખૂબ મૂંઝવણ અને ગૂંચવણ અનુભવે છે.

129. પ્રશ્ન પૂછનાર બાળકને શેનું લેબલ લગાવવામાં આવે છે?

(1) હોંશિયાર (2) ઠોઠ (3) તોફાની (4) શાંત

130. નાની ઉંમરથી બાળકને શેના પાઠ ભણાવવા જોઈએ?

(1) સજાના (2) વિરોધ (3) નિર્ણયશક્તિ (4) ખેલદિલી

131. કોણે બાળકની નિર્ણયશક્તિને કુંઠિત કરી છે?

(1) મા-બાપે (2) શાળા-કુટુંબે (3) કુટુંબ-શાળાએ (4) સમાજે

132. 'શિખર સર કરવાં' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો.

(1) પર્વતારોહણ કરવું (2) સિદ્ધિ મેળવવી (3) સાહસ કરવું (4) સફળ ન થવું

133. વિદ્યાર્થી શાળામાં શા માટે જાય છે ?

(1) ભળવા (2) ગણવા (3) રમવા (4) કઈક પ્રાપ્ત કરવા

134. 'જાણવાની ઈચ્છા' શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

(1) મરજી (2) આકાંક્ષા (3) અપેક્ષા (4) જિજ્ઞાસા

135. 'સંસારસાગરમાં ઝંપલાવવું પડે' વિધાનમાં ક્યો અલંકાર છે ?

(1) રૂપક (2) ઉત્પ્રેક્ષા (3) અનન્વય (4) ઉપમા

136. આઠમાં ધોરણની એક શિક્ષિકા પોતાના વિદ્યાર્થીઓને નીચે મુજબનું કાર્ય સોંપે છે. આ પ્રકારના લેખનને શું કહેવાય ?
મુદ્રીત પુસ્તકોનો ઉપયોગ કર્યા વિના વિદ્યાર્થીઓએ જોડી બનાવીને, બુદ્ધિમંથન કરીને વિચારોની નોંધ તૈયાર કરવી અને એવા લેખન તરીકે વિકસાવવી જેમાં બે દલીલો એના વિષયની તરફેણમાં આપવામાં આવી હોય અને બે દલીલો એ વિષયની વિરુદ્ધની હોય.

(1) વ્યક્તિગત લેખન (2) અભિવ્યક્તિકેન્દ્રી લેખન
(3) તર્કપૂર્ણ લેખન (4) વર્ણનાત્મક લેખન

137. ભાષાસંપ્રાપ્તિ અને ભાષા શિક્ષણ અંગેની નૈસર્ગિક પૂર્વધારણા સંદર્ભે નીચેનામાંથી ક્યું સાચું છે?

(1) ભાષાસંપ્રાપ્તિમાં વાલીઓના પ્રયાસો, સાથીદારો અને વિદ્યાર્થી કે બાળકના નિકટના સ્વજનોના પ્રયાસો તેમજ યોગ્ય પરિવેશ જવાબદાર છે
(2) ભાષા એ ફક્ત માનવજાતની વિશેષતા છે અને ભાષા ફક્ત મનુષ્ય જ બોલી શકે છે
(3) ગંભીરતાથી કરાતી પ્રેક્ટિસ અને સઘનકાર્ય દ્વારા બાળક ભાષાને એક વિદ્યા તરીકે આત્મસાત કરી શકે છે.
(4) બાળકમાં ભાષાના નિષ્પાદન અને સંપ્રાપ્તિ માટે ભાષાવિદ્યાનું પ્રતિસ્થાપન જવાબદાર છે

138. નીચેનામાંથી કઈ ઉર્ધ્વમૂલ શ્રવણપ્રવૃત્તિઓ છે?

(1) શ્રુતલેખન, સઘન શ્રવણ, બહુવિકલ્પી પ્રશ્નોનો ઉપયોગ, નકારાત્મક અને વિધેયાત્મક વિધાનોની પરખ
(2) ઉપસંહાર, સમગ્ર સંદેશને સાંભળીને પાર્શ્વભૂમિગત જ્ઞાનનો ઉપયોગ
(3) સાંભળતી વખતે આડાઅવળા થયેલા શબ્દોનું પુનઃસંકલન
(4) કાવ્યપઠન, સ્વયંસ્ફૂર્ત વકતવ્ય, ચર્ચા અને પરિચર્ચા

139. ભાષાશિક્ષણ સંદર્ભે 'સામગ્રીની શૈક્ષણિક અનુભૂતિ' કોને કહેવાય ?

(1) ભાષા અધ્યાપનને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ અને કાર્યનું સુગ્રથન કરવું
(2) શિક્ષકને અધ્યાપનશાસ્ત્ર આપનાવવા અંગે સજ્જ કરવા માટે અધ્યાપનશાસ્ત્રનું સામગ્રીમાં સુગ્રથન કરવું
(3) શિક્ષિકાને તેના વર્ગખંડમાં અધ્યાપનશાસ્ત્ર સમજવા માટે સક્ષમ બનાવવી
(4) વર્ગખંડમાં ઉપયોગ માટે વિવિધ અધ્યાપનશાસ્ત્રીય પદ્ધત્તિઓની નોંધ કરવી

Prepp
Your Personal Exams Guide

140. બધા વિદ્યાર્થીઓ શાળેય શિક્ષણનો આરંભ માતૃભાષાથી કરે છે અને શાળાના ઉપલા વર્ગોમાં આવતા જાય તેમતેમ અન્ય ભાષાઓ એમાં ઉમેરાતી જાય છે. ભાષાશિક્ષણ નીતિ સંદર્ભે આને શું કહેવાય ?

(1) સંસ્કૃતિવિશેષ ભાષા શિક્ષણ નીતિ

(2) શાળા માટે ત્રિભાષી ફોર્મ્યુલા

(3) ભાષાશિક્ષણના બુનિયાદી તબક્કે માતૃભાષા

(4) માતૃભાષા આધારિત બહુભાષિતા

141. અમુક ચોક્કસ માહિતી મેળવવા માટે સંધ્યા મશીન લર્નિંગ વિશેનો એક લેખ વાંચી રહી છે. આ વાંચનને શું કહેવાય?

(1) તિર્યક વાંચન (2) સમીક્ષા (3) સ્કીમીંગ (4) સ્કેનિંગ

142. નીચે વર્ણવેલા કાર્યને ક્યા નામથી ઓળખવાય છે ?

એક નાના પાઠના હિસ્સાને બે ભાગમાં વહેંચીને અથવા એક-એક વાક્ય છોડીને અને વિદ્યાર્થીઓની જોડીને આપવામાં આવે છે જેને એક જોડીદાર બોલે છે અને બીજો લખે છે. પછી આ પ્રક્રિયા ઉલટાવવામાં આવે છે અને પછી બંને જોડીદારો સાથે મળીને આખો પાઠ પૂર્ણ કરે છે.

(1) પ્રતિસર્જન (2) ગદ્યખંડ શ્રુતલેખન

(3) પારસ્પારિક શ્રુતલેખન (4) વ્યાકરણ શ્રુતલેખન

143. 'શિક્ષણ એટલે અર્થપ્રાપ્તિની શોધ તેથી જ વિદ્યાર્થીઓ જ્યારે અર્થનિષ્પત્તિ માટે પ્રયાસ કરતા હોય અને પ્રશ્નોનો સામનો કરતા હોય ત્યાંથી જ શિક્ષણનો પ્રારંભ થવો જોઈએ': કઈ શિક્ષણનીતિ આ વિચારનું સમર્થન કરે છે?

(1) વર્તનશાસ્ત્ર (2) સંરચનાવાદ (3) બહુપ્રજ્ઞા (4) રચનાવાદ

144. 'રૂપલક્ષી ભાષા ઈનપુટ' કોને કહેવાય છે?

(1) ભાષા શીખવા માટે ઈનપુટ કે ઓરણનો અર્થ

(2) શબ્દભંડોળ, ઉચ્ચારો અને વ્યાકરણનો ઉપયોગ

(3) માહિતીકેન્દ્રી ઈનપુટ (ઓરણ)

(4) લેખન શીખવા માટે ઈનપુટની ઉપયોગીતા

145. નીચેનામાંથી 'શૈક્ષણિક આકલન' કોને કહેવાય ?

(1) શિક્ષણ-ગ્રહણ પ્રક્રિયા દરમ્યાન વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિના નિરીક્ષણ અને સુધારણા માટે તૈયાર કરાયેલું આકલન

(2) વર્ષાન્તે વિદ્યાર્થીની પ્રગતિ ચકાસવા અને એને ઉપલા વર્ગમાં લઈ જવા માટે રચવામાં આવેલું આકલન

(3) એક ચોક્કસ તબક્કે વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિના નિદાન માટે સરકાર દ્વારા થતું આકલન

(4) પ્રત્યેક સત્રના અંતે વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિના નિરીક્ષણ માટે તૈયાર કરાયેલ આકલન

Prepp
Your Personal Exams Guide

146. નિષ્પાદનાત્મક શબ્દભંડોળ કોને કહેવાય છે ?

(1) આપણે લખતી અને બોલતી વખતે વાપરીએ છીએ તે શબ્દો

(2) આપણે જેને સાંભળવાથી પારખીએ છીએ તે શબ્દો

(3) આપણે જેને ઓળખી નથી શક્તા તેવા શબ્દો

(4) કોઈવાર જેને સાંભળતી વખતે આપણે યાદ કરીએ તે શબ્દો

147. કવિતા શીખવા કે શીખવવા માટે તમે નીચેનામાંથી કઈ બાબતને અવગણશો ?

(1) કવિતા વિદ્યાર્થીઓની કલ્પનાશક્તિને સક્રિય બનાવવા માટે છે

(2) કવિતા ભાષા સાથે કામ કરવા માટે છે

(3) કવિતા કેવળ આનંદપ્રાપ્તિ માટે છે

(4) કવિતા વ્યાકરણ શિક્ષણ માટે છે

148. વિદ્યાર્થીઓ સાથે વાતચીત કરતી વખતે અને વિવિધ વિષયોની ચર્ચા કરતી વખતે શિક્ષક વર્ગખંડમાં જે ભાષા પ્રયોજે છે એને કેવું ભાષા કૌશલ્ય કહેવાય?

(1) બુનિયાદી આંતરવૈયક્તિક પ્રત્યાયન કૌશલ્ય (2) વાસ્તવિક જીવનના હેતુઓ માટે ભાષા

(3) ભાષા નોંધપત્ર (રજિસ્ટર) (4) સંજ્ઞાનાત્મક અકાદમિક ભાષાપ્રભુત્વ

149. નીચેના વિધાનમાં ક્યા પ્રકારના વ્યાકરણજ્ઞાનનો નિર્દેશ કે સંદર્ભ છે ? 'વ્યાકરણના રૂપનું જ્ઞાન અને એનું વર્ણન તથા સીમિત કાર્યમાં એનો ઉપયોગ'.

(1) સક્ષમતા (2) મેટાસંજ્ઞાનાત્મક જ્ઞાન (3) પ્રક્રિયાત્મક જ્ઞાન (4) ઘોષણાત્મક જ્ઞાન

150. નીચે વર્ણવેલા શિક્ષણકાર્યમાં શેનો સમાવેશ થાય છે ?

વિદ્યાર્થીઓને એક હોટેલનું મેનું કાર્ડ આપવામાં આવે છે જેમાંથી એમણે ચાર વ્યક્તિ માટે ૧૮૦૦ રૂ.નો ખર્ચ કરીને ભોજનનો ઓર્ડર આપવાનો છે. ચારમાંથી એક શાકાહારી છે અને એકને મશરૂમની એલર્જી છે. તેમણે ઘેર પરત આવા માટે ૭૦ રૂ. રીક્ષા ભાડા માટે રાખવાના છે. વિદ્યાર્થીઓ શેનો ઓર્ડર આપવો એની ચર્ચા કરે છે, પસંદગી વિશે વાત કરે છે અને હોસ્ટેલ પાછા જવા માટે પૈસા રાખે છે.

(1) ઉચ્ચક્રમિક વિચારકૌશલ્ય

(2) અભ્યાસ-સંમિલિતતા-પ્રગટીકરણ-ઉપયોગ (ભાષાનો)

(3) સંજ્ઞાનાત્મક પદ્ધતિ

(4) પ્રસ્તુતિ-પ્રેકટિસ-નિષ્પાદન (ભાષાનું)

- o 0 o -

SPACE FOR ROUGH WORK

આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો :

1. પરીક્ષા પુસ્તિકામાં ઉત્તરો સ્પષ્ટતાથી ચીંધી બતાવાયા છે તેથી જવાબો લખતા પહેલાં પરીક્ષા પુસ્તિકા અને જવાબો લખવા માટેની સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચી જવી.
2. દરેક પ્રશ્ન માટે ચાર વિકલ્પોમાંથી સાચો ઉત્તર ઓ.એમ.આર. (OMR) ઉત્તરપત્ર પૃષ્ઠ–**2** માં એક જ વર્તુળને બ્લેક/બ્લૂ બૉલ પોઈંટથી જ ભરવું. એકવાર ઉત્તર ભર્યા પછી તેને બદલી શકાશે નહિ.
3. પરીક્ષાર્થી સુનિશ્ચિત કરી લે કે આ ઉત્તરપત્રને વાળવામાં ન આવે અને તે ઉપર બીજું કોઈ અન્ય નિશાન પણ ન લગાવે. પરીક્ષાર્થી પોતાનો અનુક્રમાંક ઉત્તરપત્રમાં નિર્ધારેલ જગ્યા સિવાય બીજે ક્યાંય ન લખે.
4. પરીક્ષા પુસ્તિકા અને OMR ઉત્તરપત્રનો ઉપયોગ ધ્યાનપૂર્વક કરે, કારણ કે કોઈપણ પરિસ્થિતિમાં (માત્ર પરીક્ષા પુસ્તિકા અને OMR ઉત્તરપત્રના સંકેત (code) અથવા સંખ્યામાં વિભિન્નતા સિવાય) બીજી પરીક્ષા પુસ્તિકા આપવામાં આવશે નહિ.
5. પરીક્ષા પુસ્તિકા/OMR ઉત્તરપત્રમાં આપેલ પરીક્ષા સંકેત અને સંખ્યાને પરીક્ષાર્થીએ ઉચિત રૂપે હાજરી–પત્રમાં લખવું.
6. OMR ઉત્તરપુસ્તિકાની સાંકેતિક માહિતી મશીન વડે વંચાશે. તેથી કોઈ માહિતી અધૂરી ન રહેવી જોઈએ એટલું જ નહીં, તે એડમિટ કાર્ડમાં આપેલી માહિતીથી અલગ ન હોવી જોઈએ.
7. પરીક્ષાર્થી દ્વારા પરીક્ષા હૉલ/કક્ષમાં પ્રવેશ કાર્ડ સિવાયની કોઈપણ જાતની પાઠ્ય–સામગ્રી, મુદ્રિત અથવા હસ્તલિખિત કાગળ, પેજર, મોબાઈલ ફોન, ઈલેક્ટ્રોનિક ઉપકરણ અથવા અન્ય કોઈપણ જાતની સામગ્રીને લઈ જવાની અથવા ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
8. મોબાઈલ ફોન અને અન્ય વાયરલેસ સંદેશાવ્યવહારના સાધનો (સ્વીચ ઓફ રાખેલી સ્થિતિમાં પણ) અને અન્ય પ્રતિબંધિત ઉપકરણો પરીક્ષાખંડમાં લાવવા નહીં. આ સૂચનાનું પાલન નહીં કરનારને સજાપાત્ર ગણીને તેની સામે તેમની પરીક્ષા રદ કરવા સુધીના કડક પગલાં લેવામાં આવશે.
9. પ્રત્યેક પરીક્ષાર્થીએ, નિરીક્ષકના માંગ્યા મુજબ પોતાનું પ્રવેશ–કાર્ડ દેખાડવું.
10. અધીક્ષક અથવા નિરીક્ષકની વિશિષ્ટ અનુમતિ વગર કોઈપણ પરીક્ષાર્થીએ પોતાનું સ્થાન મૂકવો નહિ.
11. કાર્યરત નિરીક્ષકને પોતાનો OMR ઉત્તરપત્ર આપ્યા વગર અને હાજરી–પત્રમાં ફરીવાર સહી કર્યા વગર પરીક્ષાર્થીઓ પરીક્ષા હૉલ છોડવો નહિ. જો પરીક્ષાર્થીએ બીજી વાર સહી નહિ કરી હોય તે એ માનવામાં આવશે કે તેને OMR ઉત્તરપત્ર પાછું આપ્યું નથી અને તેને અનુચિત સાધનનો મામલો માનવામાં આવશે. **પરીક્ષાર્થીએ પોતાના ડાબા હાથના અંગૂઠાનું નિશાન હાજરીપત્રકમાં આપેલ નિયત સ્થાન પર અચૂક કરવાનું રહેશે.**
12. ઈલેક્ટ્રોનિક/હસ્તચાલિત કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ વર્જિત છે.
13. પરીક્ષા હૉલમાં પોતાના આચરણ (વ્યવહાર) માટે પરીક્ષાર્થી બોર્ડના બધા જ નિયમો અને વિનિયમો સાથે બંધાયેલો છે. અનુચિત સાધનોની બધી જ બાબતોનો નિર્ણય બોર્ડના નિયમો અને વિનિયમોના અનુસારે જ થશે.
14. OMR ઉત્તરપત્ર અને પરીક્ષા પુસ્તિકાનો કોઈપણ ભાગ ગમે તેવી પરિસ્થિતિમાં જુદો કરવો નહિ.
15. ***પરીક્ષા પૂર્ણ થયા પછી, પરીક્ષાર્થી હૉલ/કક્ષ છોડતા પહેલા OMR ઉત્તરપત્ર કક્ષ–નિરીક્ષકને અવશ્ય સોંપી દે. પરીક્ષાર્થી પોતાની સાથે આ પરીક્ષા પુસ્તિકા લઈ જઈ શકે છે.***

Prepp
Your Personal Exams Guide

निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :

1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।
2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के **पृष्ठ-2** पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह **नीले/काले बॉल पॉइन्ट पेन** से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।
3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस OMR उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक OMR उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अतिरिक्त अन्यत्र न लिखें।
4. परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं OMR उत्तर पत्र के कोड या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।
5. परीक्षा पुस्तिका/OMR उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका कोड व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से उपस्थिति-पत्र में लिखें।
6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मशीन पढ़ेगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।
7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तलिखित, कागज़ की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।
8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्विच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाई जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और परीक्षार्थी के विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।
9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।
10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़ें।
11. कार्यरत निरीक्षक को अपना OMR उत्तर पत्र दिए बिना एवं उपस्थिति-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार उपस्थिति-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने OMR उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। **परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान उपस्थिति-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।**
12. इलेक्ट्रॉनिक/हस्तचालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।
13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी परीक्षण संस्था के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला परीक्षण संस्था के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।
14. किसी भी परिस्थिति में परीक्षा पुस्तिका और OMR उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।
15. **परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल/कक्ष छोड़ने से पूर्व OMR उत्तर पत्र निरीक्षक को अवश्य सौंप दें।** ***परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।***

READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY :

1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.
2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with **Blue / Black Ball Point Pen** on **Side-2** of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.
3. The candidates should ensure that the OMR Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the OMR Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the OMR Answer Sheet.
4. Handle the Test Booklet and OMR Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and OMR Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.
5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet/OMR Answer Sheet in the Attendance Sheet.
6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.
7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/room.
8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against the candidate including cancellation of examination.
9. Each candidate must show on demand his/her Admit Card to the Invigilator.
10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his/her seat.
11. The candidates should not leave the Examination Hall/Room without handing over their OMR Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the OMR Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. **The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.**
12. Use of Electronic/Manual Calculator is prohibited.
13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Examining Body with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Examining Body.
14. No part of the Test Booklet and OMR Answer Sheet shall be detached under any circumstances.
15. **On completion of the test, the candidate must hand over the OMR Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room.** ***The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.***